

Подаци о кандидату:

Драган Костић, број индекса 22/13 СЛ, студент специјалистичких студија – смер ликовно васпитање

Датум одбране, место и назив завршног - специјалистичког рада:

септембар, 2021. год. Шабац

СИМБОЛИЧКА ИГРА – ПОЛАЗИШТЕ У РЕАЛИЗАЦИЈИ ДЕЧЈИХ ЛИКОВНИХ АКТИВНОСТИ

Научна област из које је звање стечено:

Струковни васпитач

Структура завршног – специјалистичког рада:

Завршни – специјалистички рад има 59 страна и подељен је на седам поглавља. Прво јесте увод и односи се на поједина практична питања, друго јесте теоријски део рада који подразумева поднасловe као што су игре и њена улога у развоју деце предшколског узраста, врсте дечјих игара, значење симболичке игре, дечја игра као подручје стварања, потом ликовни развој детета, развој креативности путем ликовних активности. Треће поглавље се реферише на методолошки део рада у коме је описао проблеме, предмет и циљ истраживања, потом задатке и хипотезе истраживања, популацију и узорак истраживања, као и методе, технике и инструменти истраживања. Описао је организацију и ток истраживања. Четврто поглавље јесте интерпретација и анализа резултата истраживања, где су изнети ставови васпитача о значају симболичке игре у васпитно – образовном процесу, а пратио је и документовао партиципацију детета у симболичкој игри и ликовном стваралаштву. Пети део односи се на закључак, шести је списак литературе и у седмом се налазе прилози као и прилог бр.1 који се односи на анкету васпитача. Завршни специјалистички рад садржи 11 репродукција у боји и три табеле. Садржај рада је следећи:

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ЗАВРШНОГ – СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА:

У уводном делу кандидат је истакао чињеницу како одрасли, а ово се односи на родитеље, васпитаче и друге педагошке раднике, могу да подстичу и развијају спонтане и симболичке облике изражавања као важне компоненте развоја дечје личности. Тема која је обрађена у раду изузетно је интересантна, о врсти дечјих игара кандидат је писао као о стварној потреби што се протеже током читавог детињства. Игру је описао у историјском контексту кроз облике, врсте и начине дечјих манифестација. Термин врста игре у овом раду је посебно обрађена у теми игре са правилима, покретне, дидактичке, игре опажања, језичке, конструкторске, функционалне, игре маште и игре са правилима. Објаснио је утицај симболичке игре на дечје стваралаштво и у овом делу свог рада истакао је поделу на функционалне, симболичке и игре са правилима. Постоји друга подела на физичке, сензорне и разумне игре које су према класификацији педагога Недељка Трнавца једна од могућих подела. Појам симболичка игра се различито тумачи у терминолошком и суштинском погледу. Таква неслагања су део теоријских објашњења и постоји низ контоверзи а често се називају игре претварања, имагинативна, игра

маште, игра улога, игра драматизације и слично. Поједини аутори и ауторке истичу како се у дефинисању симболичке игре полази од неких општих одређења као што су унутрашња мотивација, флексибилност, повезаност игре са позитивним емоцијама, усмереност на сам процес, а не на крајњи резултат. У професионалној педагошкој и психолошкој литератури период око друге године сматра се могућим почетком неких облика симболичке игре. Како се дете развија овај појам постаје комплексним и усложњава се.

Појам игре је присутан у готово свим народима, религијама и обичајима а светковине које су у вези са игровним активностима имају посебан значај. Елементи и структура дечје игре се тумачи као слободан чин и сваки облик игре се одвија према одређеној структури која има своја правила у оквиру основне, специфичне или опште игре док се тип одвијања игре може тумачити према одређеном редоследу. У игри је присутна симболичка компонента у којој је могуће открити везу са ритуалним значењем, свесне и несвесне намере у којима је скривена веза знака и означеног. Према мишљењу кандидата игра има своје значење као облик директног игровног позива путем поделе улога. У тумачењу, симболичке игре су присутне од давнина и корени ових игара се налазе у ритуалима што је типично за удаљене културе што наводи на закључак да се у овим активностима налази заједнички чинилац.

Студент је објаснио појам симболичке игре у којој дете има потребу да опонаша старије и таква позиција подстиче машту, креативност, непосредни дечји израз, развија емоционално-социјалне односе сваког појединца. Драмске игре имају посебну улогу у развоју сваке индивидуе, а поједине активности замишљања, личног доживљаја и отвореног изражавања су етапе дечјег начина спознаје света. Истакао је да се драмске игре деци предшколског узраста организују у васпитно-образовним установама јер омогућавају сазревање, квалитетан однос према стварности и здравом одрастању што је примарни циљ сваког облика васпитања.

Кандидат је у поглављу „Функција симболичке игре“ навео мишљења хрватске педагошкиње Д. Дуран која је функцију симболичке игре разврстала у две велике групе. Једна се односи на структуру, а друга на садржај симболичке игре. Навео је став руског психолога Д. Б. Елкоњина, који је истакао четири подручја дечјег развоја на које има утицај појам игре. Она оснажује дечје понашање јер је у могућности да утиче на развој менталних репрезентација и допушта одвајање значења од физичког предмета. Према мишљењу студента мисао о симболичкој игри у вртићима према моделу Марије Монтесори је у дефициту што се може тумачити као одговор на стварне потребе детета да делује другачије у односу на поједине животне потребе.

Поред овог тумачења студент је навео симболичка средства под којима се подразумевају симболички објекти замене. Затим симболичке радње, ментални репрезент, говор као значењско средство и паралингвистичка средства. Навео је мишљење совјетских психолога, Елкоњина, Виготског који су се бавили питањима дечјег односа према игри.

Предмет и циљ истраживања:

Предмет истраживања јесте да ли симболичка игра може да буде добра основа у осмишљавању дечјих ликових активности у различитим узрастима.

Проблем истраживања подразумева различите садржаје који могу да утичу на

развој ликовних активности деце предшколског узраста, али у контексту симболичке игре која је блиска дечјем начину мишљења.

Циљ истраживања јесте да се утврди како и у којој мери дечје симболичке игре утичу на њихово ликовно стваралаштво.

Задаци истраживања подразумевају да се испита да ли постоје одређене врсте симболичких игара које деца самостално усмеравају ка ликовном стваралаштву. Да се испита да ли васпитач може креираним симболичким играма усмереним ка ликовном стваралаштву да подстиче слободне облике изражавања.

Један од задатака јесте да се испита да ли деца губе интересовање за слободне симболичке игре уколико их васпитач усмери ка ликовном стваралаштву.

Хипотезе истраживања

-Симболичку игру и ликовни развој детета пресудно одређује квалитет васпитно-образовног процеса.

-Манифестација симболичке игре је препознатљива у иницијативи детета.

-Ликовни развој детета је природан и континуиран процес у условима слободне партиципације детета.

Методе, технике и инструменти истраживања

У овом истраживању примењена је дескриптивна метода и метод посматрања. Од истраживачких техника примењено је анкетирање, а од инструмената упитник који је намењен васпитачима. Постоји намера да се утврди колики је подстицај васпитно-образовног окружења, као и да се процене манифестације симболичке игре у одређеном ликовном изражавању.

Организација и ток истраживања

Истраживање је спроведено на узорку од 40 васпитача запослених у вртићу

„Долорес“ ПУ „Раковица“, Београд. Кандидат је симболичку игру пратио у три узрасне

групе деце (млађој, средњој и најстаријој).

Организација и ток истраживања

Истраживање је реализовано у марту 2021. у ПУ „Раковица”, Београд у вртићу „Долорес”. У истраживању је учествовало 40 васпитача и деца млађе, средње и припремно предшколске групе, а родитељи су претходно упознати са циљем истраживања и дали су сагласност да деца буду посматрана у циљу израде специјалистичког рада и презентовања наведених претпоставки.

Закључак:

Разматрајући целокупну материју завршног специјалистичког рада, очигледно је да својим садржајем и начином рада овај рад задовољава све критеријуме који су постављени током припреме и израде. Имајући све напред наведено у виду, Комисија сматра да је кандидат успешно реализовао постављене задатке и циљеве, дајући значајан допринос утврђивању веза између дечје симболичке игре као могућег полазишта у реализацији дечјих ликовних активности.

Оцена начина приказа и тумачења резултата истраживања:

Резултати истраживања изложени су систематски, од поставке проблема до теоријског образложења и приказа практичних резултата. Методологија и начин рада у потпуности су прилагођени карактеру обрађиваног проблема.

Предлог:

На основу укупне оцене рада Комисија предлаже Наставном већу Академији струковних студија Шабац, одсек студија за васпитаче и медицинске сестре – васпитаче, да завршни – специјалистички рад под насловом „Симболичка игра – полазиште у реализацији дечјих ликовних активности”, кандидата Драгана Костића прихвати и да се закаже јавна одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

Др Петар Гајић,

Професор струковних студија, ментор

Др Љиљана Станков,

Професор струковних студија, председник

Др Ивана Јелић,

Виши предавач струковних студија, члан
